

**ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА
ПРОТИДІ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА
У СВІТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ
ВИРІШЕННЯ**

Матеріали I Міжнародної науково-практичної
конференції
м. Дніпро, 17 червня 2021 року

Дніпровський гуманітарний університет

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ: ПРОБЛЕМИ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

*Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції
17 червня 2021 року*

Дніпро
2021

УДК 34
3-12

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» 24 червня 2021 р. (протокол № 11)

3-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. І Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 черв. 2021 р.). Дніпро : ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. 266 с.

Збірник конференції містить матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (17.06.2021), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, суду, недержавних установ України та зарубіжних країн.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, доц. **Олег КИРИЧЕНКО** (голова); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА** (заст. голови); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; канд. юрид. наук, доцент **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; **Андрій МІРОШНИК** (секретар); докт. юрид. наук **Сергій ПЕНЬКОВ**; докт. юрид. наук, доц. **Микола ПОТІП**; канд. юрид. наук, старший науковий співробітник **Олександр ШАМАРА**.

© ВВПЗ ДГУ, 2021
© Автори, 2021

Лежнєва Т.М.

ІСТОРИЧНО МІНЛИВА ПРАВОВА ПРИРОДА
ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ ТА
ЇЇ СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ.....241

Логвиненко Б.О.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я.....245

Ranova S.

CURRENT STATE OF ROAD ACCIDENTS IN UKRAINE.....248

Поклонська О.Ю.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
РЕЖИМУ ПРАЦІ ЗА ТРУДОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....250

Торяник В.М.

Дерій Л.О.

СИСТЕМА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ УКРАЇНИ
В СФЕРІ ТУРИЗМУ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ
ТУРИСТІВ НА ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОМУ РІВНІ.....252

Уварова Н.В.

ПРОБЛЕМА СОБЛЮДЕНИЯ ПРАВ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ ЛГБТ
СООБЩЕСТВА В ПРОИЗВОДСТВЕ ПО ДЕЛАМ ОБ
АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ.....256

Чабаненко М.М.

ДО ПОНЯТТЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ
ПРАВАМИ У ЦИВІЛІСТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ.....259

Черноп'ятов С.В.

МНОЖИННІСТЬ ОСІБ НА СТОРОНІ РОБОТОДАВЦЯ
ЗА ТРУДОВИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ.....262

Щербина В.І.

ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ: САМОСТІЙНЕ ПРАВОВЕ
ЯВИЩЕ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....266

сумлінне ставлення до виконання службових обов'язків, або нехтування існуючими правилами, статутами. Специфіка правоохоронної діяльності зумовлює необхідність постійної уваги, контролю та регулювання стану соціально-психологічного клімату в органах та підрозділах Національної поліції. Існує тісна залежність між дієздатністю органів внутрішніх справ, рівнем особистої безпеки особового складу, його дисциплінованості й станом соціально-психологічного клімату у кожному колективі. Негаразди в останньому безпосередньо впливають на зниження рівня перших.

Список використаної літератури:

1. Кікінчук В. Ю. Адміністративні процедури проходження служби в органах внутрішніх справ: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Кікінчук Василь Юрійович. Харків, 2010. 205 с.
2. Бородина Н. Н. Государственно-правовые и общественные меры укрепления дисциплины труда рабочих и служащих в СССР: дисс. ... кандидата юрид. наук : 12.00.05 / Бородина Н.Н. Москва, 1966. 326 с.
3. Старилов Ю.Н. Службное право : учеб. Москва : Изд-во БЕК, 1996. 698 с.
4. Державна служба в Україні: організаційно-правові основи і шляхи її розвитку ; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ : Видавничий дом «Ін-Юре», 1999. 272 с.
5. Служебная карьера : учеб.-метод. пособ. ; под общ. ред. Е.В. Охотского. Москва : Экономика, 1998. 302 с.
6. Палкін Ю. Матеріальне і моральне стимулювання праці. Київ : Вид-во політичної літератури України, 1975. 131 с.
7. Трудовое право и повышение эффективности общественного производства / [под ред. С.А. Иванова]. Москва : Наука, 1972. 420 с.
8. Аргайл М. Психология счастья. Москва, 1990. 332с.

Лежнєва Т.М.

завідувач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

кандидат юридичних наук, доцент

ІСТОРИЧНО МІНЛИВА ПРАВОВА ПРИРОДА ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ ТА ЇЇ СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ

Протягом часу існування та розвитку інститут випробування, звичайно, зазнавав деяких змін. Головна та найбільш суттєва з них пов'язана із суттєвою зміною правової природи випробування. Відлуння цих змін бачимо в самому термініві «випробування при прийнятті на роботу», буквальний зміст якого відображає не сучасну, а історичну природу випробування.

Деякі автори (наприклад, Д.О. Барінов) починають історію випробування ще з імперських часів, стверджуючи, що «вперше це поняття було введено в Статуті про промислову працю 1913 р., відповідно до ст. 33 якого для осіб, які бажають зайняти посаду фабричного інспектора, встановлювалось випробування в «особливій комісії»» [1, с. 257]. Такий підхід не відповідає дійсності, оскільки із Статуту про промислову працю 1913 р. випливає, що: 1) фабричні інспектори були посадовими особами органів виконавчої влади (статті 30, 31 Статуту [2, с. 23–25]), а отже не були найманими працівниками в розумінні тодішнього трудового законодавства; 2) їх «випробування» полягало фактично у кваліфікаційному випробуванні, своєрідному іспиті, а не в особливому тривалому випробуванні, яке супроводжувало б виконання цими інспекторами своїх обов'язків (стаття 33 Статуту [2, с. 26]). Таким чином, слід погодитися із тим, що інститут випробування вперше був легалізований пізніше – у КЗпП 1918 року [3, с. 229; 4, с. 111].

Кодекс законів про працю 1918 року [5] містив розділ IV «Про попереднє випробування» (статті 32–39). Передбачалося, що «при тривалому характері роботи *остаточному прийняттю на роботу* передує випробування не більше 6 днів для робітників, а в радянських установах двотижневе для некваліфікованих і менш відповідальних видів праці і місячне для кваліфікованих і відповідальних» (ст. 32 КЗпП 1918 року).

Одразу бачимо ключову особливість тодішньої правової природи випробування: воно передувало прийняттю на роботу (укладенню трудового договору), а не слідувало за ним, як тепер. Передбачалося, що «в залежності від результатів випробування проводиться або остаточне прийняття трудящого на роботу, або його відрахування з виплатою винагороди за час випробування за тарифними ставками» (ст. 33 КЗпП 1918 року). Звернімо увагу на те, що навіть застосовувався спеціальний термін на позначення припинення відносин з працівником, який не витримав випробування – «відрахування» (для припинення трудових відносин кодекс вживає звичне «звільнення»). При цьому передбачалося, що «до спливу строку попереднього випробування трудящий вважається безробітним і за ним зберігається встановлена у відділі розподілення робочої сили черга» (ст. 35 КЗпП 1918 року).

Іншою особливістю був обов'язковий характер випробування: норма імперативно передбачає, що «при тривалому характері роботи *остаточному прийняттю на роботу* *передує* випробування...». Також відзначимо, що вже тоді закладено практику диференціації строків випробування, яка збереглася понині. Статті 38–39 КЗпП 1918 року передбачали способи і форми захисту прав працівника.

Норми КЗпП 1918 року здебільшого були відтворені у КЗпП 1922 року [6] (статті 38–40). Серед відмінностей слід відзначити наступне: 1) випробування втратило імперативний характер; 2) строки випробування в установах встановлені більш гнучко: до двох тижнів / до місяця відповідно;

3) відсутні спеціальні норми про форми і способи захисту прав працівника. Погляд на правову природу випробування як такого, що передує прийняттю на роботу, залишився незмінним.

Лише наступні кодифікації, результатом яких є чинний КЗпП України, прийшли до сучасного нам розуміння випробування саме як особливого строкового режиму, який слідує за прийняттям на роботу.

Слід зазначити, що з якоїсь причини деякі аспекти розуміння випробування сучасними вченими більше відповідають не нинішній правовій природі випробування, а тим якостям, які випробування мало за КЗпП 1918 року та КЗпП 1922 року. Так, Н.Б. Болотіна зазначає, що «трудовий договір не може вважатися укладеним повною мірою, поки не закінчився останній день терміну, встановленого для випробування, і не стали відомі його результати» [7, с. 227]. А.Ю. Денисович пише: «За результатами проведення випробування власник приймає рішення про продовження чи припинення трудових відносин з працівником, а працівник приймає для себе рішення про те, чи відповідає запропонована робота його життєвим позиціям та переконанням. У випадку задоволення потреб однієї та іншої сторони трудових відносин має місце подальша пролонгація повноцінного трудового договору. Чому повноцінного? На нашу думку, трудові відносини, які існують під час проходження строку випробування при прийнятті на роботу, не можна вважати стабільними, оскільки: по-перше, це пов'язано з тим, що подальше існування трудових відносин має вольовий характер, який виражається у активних діях чи бездіяльності, під час строку випробування роботодавець не повинен видавати наказ про звільнення працівника за п.11 ст.40 та з інших підстав, визначених КЗпП; по-друге, подальше існування трудових відносин залежить від активної поведінки працівника, яка виражається у виконанні належним чином покладених на нього трудових обов'язків та поданні заяви про звільнення за власним бажанням» [4, с. 113–114].

Т.А. Занфірова, описуючи «етапи реалізації особою свободи праці», відносить випробування до п'ятого етапу – «етапу укладення трудового договору», і, описуючи наступний, шостий етап – «безпосередній етап реалізації права на працю – перебування у трудових правовідносинах», зазначає таке: «уклавши трудовий договір й вдало пройшовши випробування (за наявності такого), працівник переходить на етап безпосередньої реалізації свободи праці в частині права на працю. На цьому етапі відповідно до діючого трудового законодавства України працівник може розраховувати на: а) виконання трудових обов'язків, що передбачені трудовим договором; [...] б) виконання трудових обов'язків у рамках нормальної тривалості робочого часу; [...] в) час відпочинку; [...] г) оплату праці [і так далі]» [8, с. 231–237]. В.О. Радіонова-Водяницька стверджує, що випробування, як і конкурс та стажування, мають місце під час прийняття на роботу до укладення трудової угоди [9, с. 273].

Таким чином, сучасна наукова рефлексія випробування має ретельніше враховувати дійсну правову природу сучасного трудо-правового явища випробування, яке по суті є особливим правовим режимом трудових відносин, які виникли на підставі трудового договору, а не правовим режимом відносин до або в процесі укладення трудового договору.

Список використаної літератури:

1. Баринов Д.О. Испытание при приеме на работу: традиции и проблемные вопросы. Університетські наукові записки. 2012. № 3(43). С. 257–266.
2. Устав о промышленном труде (Св. Зак. т. XI ч. 2, изд. 1913 г., статьи 1–228 и 541–597). С правилами и распоряжениями, изданными на основании этих статей, с разъяснениями к ним Правительствующего Сената и административных установлений, предложениями и указателями, алфавитным предметным и сравнительным по статейным / сост. В.В. Громан. Петроград: Издание Юридического книжного склада «Право», 1915. 439 с.
3. Лушников А.М., Лушникова М.В. Курс трудового права: Учебник: В 2 т. Т. 2. Москва: Статут, 2009. 1151 с.
4. Денисевич А.Ю. Правове регулювання оцінки професійного рівня працівників: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Київ: 2018. 215 с.
5. Кодекс законов о труде 1918 года. Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства РСФСР. 1918. № 87-88. Ст. 905.
6. Кодекс законов о труде 1922 года. Збірник постанов та розпоряджень робітниче-селянського уряду України / Рада Народних Комісарів УРСР, Народний Комісаріат юстиції УРСР. Харків. 1922. 1147 с. 1922. № 1–28; 29–56. Ст. 751. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/dlib/item/0000180>
7. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. Київ: Вікар, 2003. 725 с.
8. Занфірова Т.А. Свобода праці в трудовому праві України: дис. ... д-ра. юрид. наук: 12.00.05. Київ, 2017. 499 с.
9. Радіонова-Водяницька В.О. Атестація працівників: поняття та сутність. Актуальні питання удосконалення законодавства про працю та соціальне забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасників VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 верес. 2017 р.) / за ред. В.В. Жернакова. Харків: Право, 2017. 450 с. С. 272–276.